

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI - 4101-031-01/2014

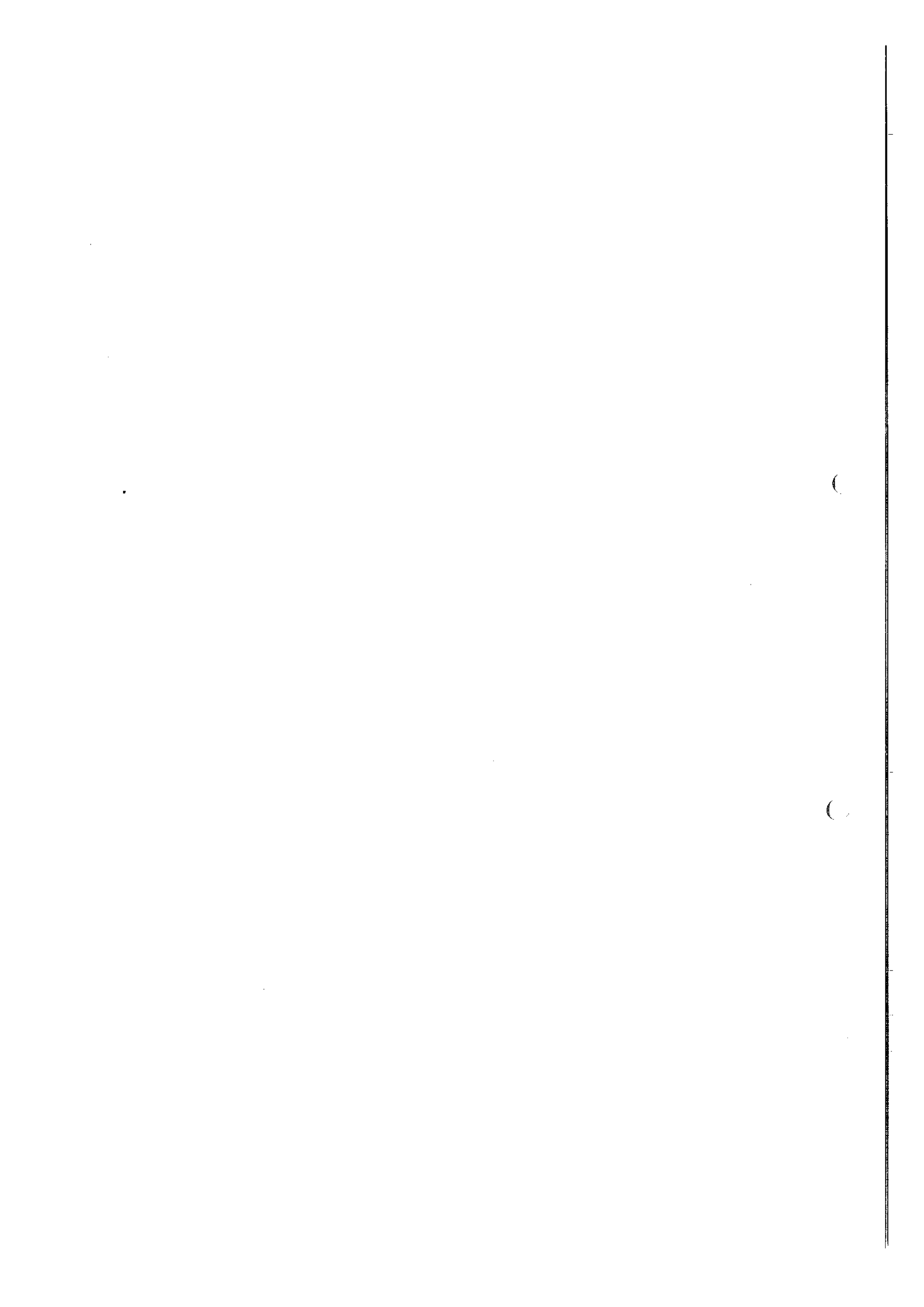
P/14/067

00591315

UNK.14106/15

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/067 – Funkcjonowanie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w województwie podlaskim
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Tomasz Suchowierski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91491 z dnia 31 października 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, ul. Malmeda 8, 15-440 Białystok, zwany dalej „MOPR”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zdzisława Sawicka, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku (dowód: akta kontroli str. 4)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

W okresie objętym kontrolą² w MOPR prawidłowo zorganizowano pracę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Posiadający wymagane kwalifikacje koordynatorzy nawiązali kontakt z rodzinami zastępczymi i usamodzielnianymi wychowankami oraz zapewniali adekwatną do zidentyfikowanych potrzeb pomoc i wsparcie wszystkim rodzinom zastępczym, które o taką opiekę wnioskowały. Wsparciem i opieką pracowników socjalnych objęte zostały także rodziny, które nie wniosły o wyznaczenie koordynatora. Pracownicy socjalni nie wywiązywali się jednak ze wszystkich obowiązków związanych z zapewnieniem opieki rodzinom zastępczym, bowiem w latach 2012-2013 nie sporządzali planów pomocy dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Powoływanie i organizacja pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

Opis stanu faktycznego

1.1. Według stanu na dzień 31 stycznia 2015 r. MOPR zatrudniał siedmiu koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy pracowali w ramach utworzonego w MOPR Zespołu ds. Pieczy Zastępczej (zwanego dalej „Zespołem”).

W okresie od 4 czerwca 2012 r. (zatrudnienie pierwszego koordynatora) do 31 stycznia 2015 r. w MOPR na stanowiskach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej pracowało łącznie 10 osób. Osoby na stanowiska koordynatorów były wybierane przez Dyrektora MOPR spośród osób z najlepszymi kwalifikacjami, które starały się o pracę w MOPR.

(dowód: akta kontroli str. 7-12, 39-40)

Do dnia 31 stycznia 2015 r. pracę na stanowiskach koordynatorów zakończyły trzy osoby:

- jedna po wygaśnięciu z dniem 31 grudnia 2013 r. umowy na czas określony została zatrudniona w MOPR na stanowisku asystenta rodziny,
- jedna pracowała na stanowisku koordynatora do wygaśnięcia umowy o pracę na czas określony do 31 grudnia 2012 r., a od kwietnia 2013 roku została zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego,

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2012 r. do końca stycznia 2015 r.

- jedna zrezygnowała z pracy po wygaśnięciu z dniem 31 grudnia 2014 r. umowy o pracę na czas określony.

Od 1 stycznia 2015 r. w Ośrodku zatrudniono dwóch nowych koordynatorów. Żaden z nich nie był wcześniej pracownikiem MOPR, a ich staż pracy (u innych pracodawców) nie przekraczał 8 miesięcy. (dowód: akta kontroli str. 9-12)

Wszyscy koordynatorzy zatrudnieni w MOPS spełniali wymagania określone w art. 78 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej³ w zakresie wykształcenia, posiadania władzy rodzicielskiej, wywiązywania się z obowiązków alimentacyjnych i niekaralności za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Żaden z nich nie łączył pracy koordynatora z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego, ani też nie prowadził postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez Urząd Miejski w Białymstoku. Żaden nie był też zatrudniony w innej jednostce organizacyjnej Urzędu. Z zatrudnionych koordynatorów czterech posiadało doświadczenie zawodowe (dłuższe niż rok) związane z pracą z dzieckiem i rodziną (praca na stanowiskach nauczycieli i wychowawców, w tym dwie osoby pracowały poprzednio również w MOPR na stanowiskach asystentów rodzin). (dowód: akta kontroli str. 9-12)

1.2. Organizację, sposób realizacji i dokumentowania zadań przez koordynatorów uregulował zarządzeniem z 7 maja 2014 r. Dyrektor MOPR⁴. W zarządzeniu określono: zadania koordynatorów, sposób sporządzania planów pomocy dziecku, sposób dokumentowania pracy koordynatorów (karty pracy oraz sprawozdania roczne), częstotliwość kontaktów z rodzinami (nie rzadziej niż raz w miesiącu) i pełnoletnimi wychowankami (nie rzadziej niż raz na trzy miesiące) oraz zakres zagadnień do omówienia podczas spotkań z rodzinami, tj.: [a] bieżące problemy rodziny i dzieci, [b] sytuację opiekuńczo-wychowawczą, [c] sytuację szkolno-wychowawczą, [d] sytuację zdrowotną, [e] relacje z rodzicami dziecka, [f] realizację planu pomocy dziecku, [g] w razie potrzeby koordynator powinien motywować do spotkań ze specjalistami oraz ułatwiać dostęp do nich. Załączniki do zarządzenia stanowiły formularze: wniosku o objęcie opieką koordynatora (składającego się z części A – wniosku o opiekę oraz części B – akceptacji osoby koordynatora), informacji kierowanej do rodziny o wyznaczeniu osoby koordynatora, planu pomocy dziecku (z zestawieniem celów szczegółowych i działań, które należy opracować dla sfer: bytowej, zdrowotnej, społecznej, poznawczej, emocjonalnej, samodzielności i umiejętności samoobsługi, czasu wolnego i zainteresowań oraz współpracy z rodziną biologiczną, kart pracy koordynatora oraz rocznego sprawozdania koordynatora.

(dowód: akta kontroli str. 16-27, 271-286)

1.3. Analiza dokumentacji 60 losowo wybranych rodzin (po 10 rodzin każdego z 6 koordynatorów zatrudnionych na koniec 2014 roku) wykazała, że we wszystkich przypadkach koordynatorzy byli wyznaczani na wniosek rodzin. W dokumentach pracy z poszczególnymi rodzinami nie udokumentowano zasięgnięcia przed majem 2014 roku opinii rodziny zastępczej przed wyznaczeniem koordynatora, do czego zobowiązuje art. 77 ust. 2 ustawy owr. Od 7 maja 2014 roku opinie takie były dopisywane w części B formularza wniosku o wyznaczenie koordynatora⁵. W złożonych wyjaśnieniach Kierownik Zespołu ds. Pieczy Zastępczej podała, że *przed wyznaczeniem koordynatora z rodzinami były zawsze prowadzone ustne konsultacje dotyczące osoby koordynatora i w przypadku, gdyby rodzina miała zastrzeżenia co do osoby koordynatora, to mogła na to stanowisko być wskazana inna osoba. Takie przypadki jednak nie wystąpiły.*

(dowód: akta kontroli str. 16-27, 41-74, 269)

Z badań ankietowych przeprowadzonych w trakcie kontroli wśród 46 rodzin zastępczych objętych opieką koordynatora wynika, że 70% ankietowanych rodzin dowiedziało się o możliwości skorzystania ze wsparcia koordynatora od pracowników MOPR, 55% uzyskało pomoc od pracowników Ośrodka przy składaniu wniosku o wyznaczenie koordynatora, a 74% podało, iż miało wpływ na jego wybór. (dowód: akta kontroli str. 189-194)

³ Dz. U. z 2013, poz. 135 ze zm. – ustawa zwana dalej „ustawą owr”

⁴ Zarządzenie Nr 20/2014 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku z dnia 7 maja 2014 r. w sprawie organizacji zadań realizowanych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

⁵ Wprowadzonego zarządzeniem Nr 20 Dyrektora MOPR z 7 maja 2014 r.

1.4. W stosunku do rodzin zastępczych nieobjętych opieką koordynatorów ich zadania wykonywało dwóch pracowników socjalnych. Na koniec 2014 roku pracownicy socjalni zapewniali wsparcie 20 rodzinom. Pracownicy socjalni wykonywali również zadania koordynatorów w stosunku do rodzin zastępczych przed 4 czerwca 2012 r., tj. przed zatrudnieniem koordynatorów. Z wyjaśnień Kierownik Zespołu wynika, że rodziny znajdujące się pod opieką pracowników socjalnych *nie borykają się z poważniejszymi problemami i nie potrzebują częstej obecności osoby wspierającej*. Na podstawie analizy dokumentacji działań podejmowanych wobec 12 rodzin ustalono, że pracownicy socjalni nie dokumentowali kontaktów z rodzinami zastępczymi. Z wyjaśnień złożonych przez pracowników socjalnych wynika, że spotkania z rodzinami zastępczymi odbywały się w miejscu jej zamieszkania w celu dokonania oceny sytuacji dziecka, nie rzadziej niż co pół roku lub co trzy miesiące w przypadku rodzin z dziećmi do trzeciego roku życia. Pracownicy socjalni spotykali się także w razie potrzeby z rodzinami w siedzibie Zespołu oraz kontaktowali się z nimi telefonicznie. W trakcie spotkań prowadzone były m.in. rozmowy wspierające, wskazywano adresy instytucji pomocowych i możliwości uzyskania pomocy. Rodziny były także motywowane do konsultowania się z psychologiem i pedagogiem Zespołu oraz udziału w grupach wsparcia i szkoleniach. W teczках dokumentacji rodzin znajdowały się oceny sytuacji dzieci i dokumenty wyznaczające rozwój dziecka (m.in. kopie świadectw szkolnych, opinia trenera sportowego). Pracownicy socjalni opiniowali pomoc finansową udzielaną rodzinie, a także konsultowali opinię organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w przypadkach wyrażenia zgody na czasowy pobyt dzieci za granicą (2 przypadki). Sporządzali także na prośbę rodzin projekty pism podpisywanych przez Kierownika Zespołu w sprawie przyjęcia dziecka do żłobka lub przedszkola. Dla wszystkich dzieci przebywających w analizowanych rodzinach pracownicy socjalni opracowali plany pomocy. Jednak zostały one sporządzone od trzech do 32 miesięcy od przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej lub od 1 stycznia 2012 r., o ile dziecko przebywało w rodzinie zastępczej wcześniej. (dowód: akta kontroli str. 75-94)

Przeprowadzone wśród 11 rodzin zastępczych badanie ankietowe potwierdziło, że rodziny zostały poinformowane przez pracowników MOPR o możliwości skorzystania ze wsparcia koordynatora. Jednocześnie 10 rodzin zadeklarowało, że takiego wsparcia nie potrzebuje. Duża część (5) rodzin dobrze i bardzo dobrze oceniła pomoc specjalistów, szczególnie w zakresie edukacji i rozwiązywania problemów wychowawczych (tyle samo respondentów nie wypowiedziało się w tym zakresie). Z 11 badanych czterech stwierdziło, że otrzymanie wsparcia koordynatora byłoby przydatne dla ich rodziny, zaś siedmiu nie miało zdania w tej sprawie. (dowód: akta kontroli str. 95-96)

1.5. Koordynatorzy w latach 2012-2014, wywiązując się z obowiązku podnoszenia kwalifikacji określonego w art. 77 ust. 5 ustawy owr, odbyli od dwóch do jedenastu szkoleń (każdy). Tematyka szkoleń dotyczyła pracy z dziećmi i rodziną, w tym m.in.: pracy z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy (szkolenia i konferencje organizowane przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” w Białymstoku, Gabinet Psychologiczny „Katharsis”, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku i Federację na rzecz Reintegracji Społecznej w Białymstoku), podniesienia wiedzy psychologicznej (prowadzenie negocjacji i radzenie sobie z psychomanipulacją oraz praca z osobami zaburzonymi psychicznie i ich rodzinami organizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku oraz prowadzenie interwencji kryzysowej zorganizowane przez Grupę Interwencji Psychologicznej i Szkoleń ARCAN). Na pokrycie kosztów szkoleń wydatkowano 800 zł w 2014 roku. (dowód: akta kontroli str. 9-12, 97)

W ramach samokształcenia koordynatorzy korzystali ze specjalistycznych publikacji i opracowań z zakresu psychologii i pedagogiki dostępnych w internecie, literaturze fachowej i książkach. Wykorzystywano także publikacje dostępne w biblioteczce Zespołu. Z wyjaśnień koordynatorów wynika też, że wykorzystywali materiały ze szkoleń i konferencji, w których uczestniczyli inni koordynatorzy, wspólnie omawiali tzw. indywidualne przypadki, a także konsultowali się z psychologiem i innymi specjalistami. (dowód: akta kontroli str. 98-108)

1.6. Wszyscy koordynatorzy, zgodnie z art. 79 ust. 2 ustawy owr, zostali zatrudnieni w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy. Według stanu na dzień

31 stycznia 2015 r. z siedmiu koordynatorów: czterech było zatrudnionych na czas nieokreślony (w tym jeden na 4/5 etatu), a trzech na czas określony (w tym dwóch zatrudnionych w 2015 roku).

W zakresach obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności koordynatorów wskazano m.in. maksymalną liczbą rodzin z którymi mogą prowadzić pracę (przed 31 grudnia 2014 r. 20 rodzin młodszy koordynator i 30 rodzin koordynator, a po 1 stycznia 2015 r. 15 rodzin) oraz czas pracy: osiem godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin tygodniowo, przeciętnie w pięciodniowym tygodniu pracy, w godzinach od 8 do 20. Nie ustalano godzinowego wymiaru zadań, ani czasu przypadającego na pomoc i wsparcie poszczególnych rodzin zastępczych. Kontakty z rodzinami zastępczymi były ewidencjonowane w karcie pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

(dowód: akta kontroli str. 9-12, 28-37, 109, 271-294)

Na dojazdy do rodzin zastępczych MOPR zapewniał koordynatorom miesięczne bilety komunikacji miejskiej. Koszt zakupu biletów dla koordynatorów w latach 2012-2014 wyniósł odpowiednio 3.347 zł, 7.795 zł i 8.205 zł (łącznie 19.347 zł). (dowód: akta kontroli str. 38)

1.7. Wskazując najistotniejsze bariery w pracy koordynatorów Zastępcy Dyrektora MOPR wyjaśniła, że największym problemem jest zapewnienie środków na zatrudnienie i szkolenie koordynatorów. Kierownik Zespołu wyjaśniła, że największą trudność sprawia współpraca z osobami w podeszłym wieku, które stanowią rodziny zastępcze dla nastoletnich wnuków. *Dzieci w wieku dojrzewania sprawiają na ogół sporo trudności wychowawczych, z którym dziadkowie niejednokrotnie nie radzą sobie. Jednocześnie trudno takie osoby zmotywować do skorzystania z pomocy w postaci np. szkolenia czy spotkań grupy wsparcia.* Z wyjaśnień koordynatorów wynika, że największe problemy sprawia: [1] łączenie przez koordynatorów funkcji pomocowej, kontrolującej i oceniającej, przez co np. dokonując oceny sytuacji rodziny, traci się zaufanie zdobyte podczas kontaktu z rodziną i jej wspierania [2] roszczeniowe nastawienie rodzin zastępczych, mających inne oczekiwania co do zakresu pomocy świadczonej przez koordynatora, [3] brak narzędzi do wywierania wpływu na rodziny (*jedynym narzędziem jest rozmowa i informowanie Sądu o sytuacji dziecka*), [4] brak szkoleń zaadresowanych i poruszających tematykę pracy koordynatorów.

(dowód: akta kontroli str. 39-40, 98-108, 110-111)

1.8. W *Miejskim Programie Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014* przewidziano między innymi takie cele jak: [1] doskonalenie systemu zastępczej opieki nad dzieckiem i pracy z rodziną biologiczną, a w ramach tego celu działania polegające m.in. na: promowaniu w środowisku lokalnym rodzinnych form pieczy zastępczej, tworzenie i rozwój zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych, wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu funkcji wychowawczej, inicjowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, wspieranie rodzin zastępczych w kierunku zapobiegania powrotowi dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej, współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny i rodzicielstwa zastępczego, [2] pomoc w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych, a w ramach tego celu działania polegające m.in. na: przygotowaniu wychowanków do usamodzielnienia. W *Miejskim Programie Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017* zaplanowano realizację m.in. następujących celów: [1] rozwój i doskonalenie rodzinnych form pieczy zastępczej, a w ramach tego celu: pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wspieranie rodzin zastępczych poprzez umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia i szkoleniach, zapewnienie dostępu do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego, obejmowanie rodzin zastępczych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie specjalistycznego wsparcia rodzinom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, podejmowanie działań mających na celu integrację środowiska rodzin zastępczych, [2] udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, a w ramach tego celu m.in.: przygotowanie wychowanków do usamodzielnienia, przyznawanie pomocy finansowej oraz działania podejmowane na rzecz uzyskania przez usamodzielnianych wychowanków zatrudnienia. Ujęte w Programach zadania były zbieżne z zadaniami określonymi w ustawie oraz realizowanymi przez koordynatorów, a także pozwalały na osiągnięcie celów określonych w art. 33 tej ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 112-118)

1.9. Nadzór nad pracą koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej sprawowano w oparciu o składane przez nich corocznie sprawozdania w trybie art. 77 ust. 3 pkt 7 ustawy owr. W sprawozdaniach sporządzanych według wzoru określonego przez Dyrektora MOPR⁶ przedstawiano działania podejmowane wobec wszystkich rodzin zastępczych pozostających pod opieką koordynatora (m.in. liczbę spotkań z rodziną zastępczą, główne cele planu pomocy dziecku, kontakty z rodziną biologiczną, udzielone wsparcie pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, udział w szkoleniach i konferencjach oraz sporządzone opinie i konsultacje. Ponadto z wyjaśnień złożonych przez Kierownika Zespołu wynika, że nadzór był prowadzony również przez: wyznaczonego, najstarszego stażem i wiekiem koordynatora, który na co dzień monitorował pracę pozostałych koordynatorów, codzienne konsultacje, weryfikacje pism przygotowywanych do Sądu, rodzin zastępczych i innych instytucji, w ramach odbywających się co dwa tygodnie spotkań, na których omawiane były najtrudniejsze sytuacje rodzinne i wspólnie poszukiwano rozwiązań dla danej rodziny oraz podczas okresowej kontroli dokumentacji prowadzonej przez koordynatora. (dowód: akta kontroli str. 110-111, 119-146)

1.10. W okresie objętym kontrolą koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zapewniali opiekę wszystkim rodzinom zastępczym, które o to wносиły. Rodzinom, które nie chciały złożyć wniosku o objęcie opieką koordynatora, zapewniano wsparcie pracownika socjalnego.

Liczba rodzin pozostających pod opieką koordynatorów nie przekraczała limitu określonego w art. 77 ust. 4 ustawy owr wynosiła w 2014 roku od 19 do 20 rodzin, a koordynator zatrudniony na 4/5 etatu obejmował opieką 12 rodzin.

Według stanu na dzień 31 stycznia 2015 r., po zmniejszeniu do 15 rodzin (z 30) limitu określonego w art. 77 ust. 4 ustawy owr, pięciu koordynatorów obejmowało opieką po 15 rodzin, koordynator zatrudniony na 4/5 etatu wspierał 10 rodzin, zaś jeden koordynator opiekował się 16 rodzinami. Przekroczenie określonego limitu wynikało z kontynuowania przez koordynatora opieki nad jedną rodziną, w której dziecko osiągnie pełnoletność 6 marca 2015 r. i koordynator zakończy opiekę nad tą rodziną. Ze względu na długi okres współpracy koordynatora z rodziną zastępczą oraz niepełnosprawność dziecka zdecydowano w Zespole, że zmiana koordynatora na tak krótki okres czasu nie będzie korzystna. (dowód: akta kontroli str. 73-74, 109)

1.11. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez Miasto Białystok zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przekazywano wojewodzie w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2012 r.⁷ w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rozporządzenia w tej samej sprawie z dnia 4 grudnia 2012 r.⁸ (dowód: akta kontroli str. 303-309)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W roku 2012 pracownicy socjalni opiekujący się rodzinami zastępczymi nie sporządzali planów pomocy dzieciom, a w latach 2013-2014 sporządzali plany pomocy dzieciom w okresie od trzech do 32 miesięcy od przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej lub od dnia 1 stycznia 2012 r., o ile dziecko przebywało w rodzinie zastępczej wcześniej. Zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 77 ust. 1a ustawy owr sporządzenie planu pomocy dziecku należy od 8 czerwca 2012 r. do obowiązków, które powinien realizować organizator rodzinnej pieczy zastępczej, czyli MOPR. (dowód: akta kontroli str. 75-90)

Z wyjaśnień pracowników socjalnych opiekujących się rodzinami wynika, że opóźnienia w sporządzaniu planów pomocy dzieciom przebywającym w rodzinie zastępczej spowodowane było wątpliwościami, co do konieczności jego sporządzenia przez pracowników socjalnych. Po uzyskaniu w dniu 17 lipca 2012 r. opinii prawnej, która

⁶ W zarządzeniu z dnia 7 maja 2014 r. w sprawie organizacji zadań realizowanych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

⁷ Dz. U. z 2012 r. poz. 240 – rozporządzenie obowiązywało do 8 grudnia 2012 r.

⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 1371.

potwierdziła taki obowiązek, rozpoczęto opracowywanie planów pomocy, które tworzone sukcesywnie w miarę spotkań i pracy z rodziną zastępczą, po ustaleniu jej zasobów oraz potrzeb dziecka. (dowód: akta kontroli str. 91-94)

Ocena cząstkowa

W okresie objętym kontrolą prawidłowo zorganizowano pracę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Posiadający wymagane kwalifikacje koordynatorzy zapewniali pomoc i wsparcie wszystkim rodzinom zastępczym, które o taką opiekę wnioskowały. Wsparciem i opieką pracowników socjalnych objęte zostały także rodziny, które nie wnosily o wyznaczenie koordynatora. Pracownicy socjalni nie wywiązywali się jednak ze wszystkich obowiązków związanych z zapewnieniem opieki rodzinom zastępczym, bowiem w latach 2012-2013 nie sporządzali planów pomocy dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych.

2. Realizacja zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

Opis stanu faktycznego

2.1. Na podstawie analizy działań podejmowanych przez koordynatorów wobec 60 rodzin zastępczych ustalono, iż:

- Dla wszystkich dzieci (77) znajdujących się w objętych badaniem rodzinach koordynatorzy we współpracy z rodzinami zastępczymi sporządzili plany pomocy. Do maja 2014 roku w planach określano: cel główny (np. usprawnienie funkcjonowania rodziny, przygotowanie do samodzielności), cele szczegółowe długoterminowe (np. nauka samodzielności, planowania i dobrej organizacji czasu, monitorowanie sytuacji szkolnej), cele krótkoterminowe (np. czytanie bieżących lektur z języka polskiego, przygotowanie do konkursu historycznego, podjęcie terapii psychologicznej), działania dla realizacji poszczególnych celów (np. wizyta w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, znalezienie wolontariusza do pomocy w nauce, powierzanie drobnych prac domowych dziecku). Dla poszczególnych działań określano termin wykonania i osoby odpowiedzialne za wykonanie działań. W aktualizacjach planów przedstawiano cele wykonane, w części wykonane i niewykonane oraz cele i działania do dalszej realizacji. Od maja 2014 roku plany były sporządzane zgodnie ze wzorcem określonym przez Dyrektora MOPR⁹. W planach określano cel główny (np. powrót dziecka do rodziny biologicznej, przygotowanie dziecka do usamodzielnienia) oraz cele szczegółowe, podejmowane działania i terminy ich realizacji dla sfer: [1] bytowej, [2] zdrowotnej, [3] społecznej, [4] poznawczej, [5] emocjonalnej, [6] samodzielności i umiejętności obsługi, [7] czasu wolnego i zainteresowań, [8] współpracy z rodziną biologiczną. (dowód: akta kontroli str. 41-72, 147-177)

W ocenie powołanego do kontroli biegłego w dziedzinie nauk społecznych, w szczególności pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, Pana Karola Konaszewskiego plany pomocy dziecku przygotowywane przez koordynatorów MOPR mają wysoką jakość, a ich założenia pozwalają na osiągnięcie realnych efektów w obszarach, w których funkcjonuje dziecko. *Plany są sformułowane w sposób rzetelny i realny. /.../ są opracowywane wspólnie, bez dyrektywności i bez narzucania działań dziecku i rodzinie. Są dostosowywane do indywidualnych potrzeb dziecka i rodziny. Terminy, które są wyznaczane przez koordynatora uwzględniają możliwości rodziny zastępczej (koordynatorzy sprawdzają czy rodzina nie tylko nie chce wykonać jakiegoś działania, ale też czy ma zdolności i czy jest na to gotowa). Jeżeli rodzina nie wie, nie potrafi wykonać danej czynności (działania) koordynatorzy jej pomagają czy towarzyszą. Biegły wskazał również na konieczność określania w planach¹⁰ osób odpowiedzialnych za wykonanie zadania: Przy każdym działaniu powinna być wyznaczona osoba odpowiedzialna za jego realizację. Działania uwzględnianie w planach pracy (z członkami rodziny lub na ich rzecz) wykonuje również koordynator rodziny, co należy także wpisać do planu pracy.* (dowód: akta kontroli str. 178-188)

⁹ W zarządzeniu z dnia 7 maja 2014 r. w sprawie organizacji zadań realizowanych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

¹⁰ Sporządzanych od maja 2014 roku.

- Koordynator współpracował z asystentami rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych przy zapewnieniu opieki i możliwości powrotu dzieci do rodzin biologicznych. Z kart pracy koordynatorów wynika, że współpraca była prowadzona w sprawach trzech rodzin zastępczych, w których przebywało sześcioro dzieci. Nie przyniosła ona efektów – dzieci pozostały w rodzinach zastępczych. Asystent uczestniczył w spotkaniach w Zespole na których omawiano sytuację rodzin, przekazywał koordynatorowi plany pracy z rodziną oraz oceny ich realizacji, a także (w jednej sprawie) protokoły ze spotkań z matką biologiczną.
(dowód: akta kontroli str. 41-46, 59-63, 270)
- Realizując postanowienia art. 77 ust. 3 pkt 3 Zespół (w skład, którego wchodzi koordynatorzy) pomagał rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu m.in. przez: organizowanie spotkań dla rodzin zastępczych o charakterze informacyjno-integracyjnym (w grudniu 2013 roku zorganizowano przedsięwzięte spotkanie dla wszystkich rodzin zastępczych, zaś spotkania dla rodzin zastępczych zawodowych odbywały się raz w roku), udział rodzin zastępczych w grupach wsparcia (prowadzono dwie grupy wsparcia: jedną dla rodzin zawodowych i niezawodowych, z pomocy której skorzystało w 2012 roku 12 osób i 15 osób w 2013 roku i drugą dla rodzin spokrewnionych, z której np. w 2013 roku skorzystało 16 osób), udział w „Szkoła dla rodziców” – warsztatach pogłębiających umiejętności wychowawcze (z których w latach 2012-2013 skorzystało 17 osób) i informowanie o inicjatywach Fundacji Edukacji i Twórczości, która w ramach prowadzonego przez siebie Ośrodka Konsultacyjno-Szkoleniowego organizowała dla rodzin zastępczych festyny, szkolenia, konferencje, grupy wsparcia. Z 45 ankietowanych rodzin 18 dobrze i bardzo dobrze oceniło aktywność koordynatora w nawiązywaniu kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi, trzy oceniły ją na 3 (w pięciostopniowej skali), osiem oceniło ją źle, a 16 nie wypowiedziało się.
(dowód: akta kontroli str. 73-74, 189-206)
- Koordynatorzy zapewniali rodzinom pomoc w dostępie do specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, zdrowotnej i prawnej w zależności od ustalonych potrzeb. Koordynatorzy organizowali spotkania z psychologiem Zespołu lub wizytowali z nim rodziny zastępcze, konsultowali się z pedagogami, namawiali do wizyt u lekarzy (np. psychiatrów) i wskazywali adresy lekarzy specjalistów (np. ortodonta, okulisty, alergologa, ortopedy) lub razem z podopiecznymi udawali się na wizytę do lekarza (np. 6 października koordynator B.Ch. razem z podopieczną i jej opiekunką był w poradni ginekologicznej), organizowali pomoc Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów KLANZA Centrum Ochrony Dziecka i Rodziny, pomoc logopedy oraz zajęcia wyrównawcze w Fundacji Edukacji Twórczości. W ramach polepszenia sytuacji bytowej koordynatorzy organizowali rodzinom zastępczym pracę w Stowarzyszeniu Kontakt Miast Białystok-Eindhoven, proponowali udział w projekcie Szlachetna Paczka oraz pomagali w wykorzystaniu możliwości pozyskania dofinansowania. Interweniowali także w sytuacjach, które uznawali za zagrażające życiu i zdrowiu podopiecznych (zawiadomienie Policji z 13.09.2012 r. dotyczące gróźb kierowanych do opiekunki dziecka przez jej byłego męża). Koordynator monitorował także wyniki w nauce i frekwencję w szkole dzieci umieszczonych w pieczy poprzez kontakty ze pedagogiem i wychowawcą. Kontakty z rodzinami zastępczymi dokumentowano w kartach pracy koordynatorów, np. koordynator A.B. kontaktowała się z jedną z rodzin, której dokumentacja znajdowała się w teczce o numerze 194, w 2013 roku 14 razy i raz z pedagogiem szkolnym, w 2014 roku 17 razy i 3 razy z psychologiem i pedagogiem, koordynator M.N. kontaktowała się z rodziną (teczka nr 48) w 2014 roku 21 razy, a koordynator D.T. odnotowała w karcie pracy z rodziną (teczka nr 23) w 2013 roku 14 kontaktów, w tym cztery z rodzicami biologicznymi i w 2014 roku 19, w tym jeden z ojcem biologicznym. Częstotliwość kontaktów zależała od potrzeb rodziny. W 2012 roku koordynatorzy odbyli łącznie 683 spotkania ze 103 objętymi opieką rodzinami zastępczymi oraz 88 spotkań z rodzicami zastępczymi. W 2013 zrealizowano 1.136 spotkań ze 175 rodzinami zastępczymi i 141 spotkań z rodzicami biologicznymi. W 2014 spotkań z rodzinami zastępczymi było 1.371 (ze 136 rodzinami) oraz 134 spotkania z rodzicami biologicznymi.
(dowód: akta kontroli str. 41-72, 119-146, 195-206, 260)

Wyniki badania ankietowego, w którym udział wzięło 46 rodzin wskazują, zdecydowana większość ankietowanych (31) uważa, że wprowadzenie instytucji koordynatora przyniosło korzyści i ułatwiło wykonywanie obowiązków. Ankietowani docenili też wsparcie koordynatorów. Ponad 80% respondentów oceniło bardzo pozytywnie i pozytywnie pracę koordynatorów w obszarze wspierania i rozwiązywania ich bieżących problemów. Ponad 75% ankietowanych deklaroowało, że koordynatorzy MOPR w Białymstoku poszukują z rodzinami zastępczymi alternatywnych rozwiązań w sytuacjach problemowych i trudnych. Odsetek ocen bardzo pozytywnych i pozytywnych w zakresie uwzględniania potrzeb dziecka przez koordynatora wyniósł ponad 80,5%, a uwzględniania potrzeb rodzin zastępczych 74%. Jednocześnie duża część ankietowanych (46%) nie wypowiedziała się co do oceny działań koordynatora w zakresie ochrony zdrowia, a 37% oceniło te działania pozytywnie. Działania koordynatora w dziedzinie edukacji dobrze i bardzo dobrze oceniło 46% respondentów, a 15% oceniło je źle. Pomoc w obszarze współpracy z rodziną naturalną dobrze oceniło 35% (43% nie udzieliło odpowiedzi). Z udzielonych odpowiedzi w sprawie częstotliwości kontaktów, 70% respondentów odpowiedziało, że odbywają się one raz w miesiącu. (dowód: akta kontroli str. 189-194)

Biegły wysoko ocenił aktywność koordynatorów w kontekście potrzeb dzieci objętych pieczą rodzin zastępczych, uznając podejmowane przez nich działania za adekwatne do potrzeb dzieci. Oceniając pracę koordynatorów stwierdził, że *koordynatorzy [P.D., B.C., A.B.] to osoby, które charakteryzują się interdyscyplinarną wiedzą i profesjonalnymi kompetencjami w zakresie pomocy dziecku i rodzinie. Są to elementy niezbędne, by we właściwy sposób oddziaływać na jednostkę i rodzinę, a tym samym osiągnąć założone cele w kontekście potrzeb dzieci objętych pieczą rodzin zastępczych. Badania jednoznacznie wykazały, że /.../ koordynatorzy /.../ są osobami posiadającymi umiejętność nawiązania przyjaznego kontaktu z rodzinami. Jest to relacja obustronna i równoważna. Są to osoby, które aktywnie wspierają rodzinę w rozwiązywaniu różnorodnych trudności życiowych. Ważnym aspektem ich pracy jest to, że pomoc udzielana przez koordynatorów polega nie na wyręczaniu, a na wspieraniu rodziny w pokonywaniu problemów /.../. Takie działania wzmacniają sprawność funkcjonowania rodziny oraz zwiększają jej siłę i wiarę we własne możliwości. Można zatem stwierdzić, że pozytywne relacje (jakość kontaktu) pomiędzy koordynatorami, a opiekunami zastępczymi świadczą w dużej mierze o skuteczności niesionej pomocy i wsparcia.* (dowód: akta kontroli str. 180-188)

- Koordynatorzy obejmowali wsparciem w 2014 roku 31 pełnoletnich wychowanków pochodzących z rodzin objętych ich opieką. Kontakty z wychowankiem były odnotowywane w Karcie pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej – C. Polegały one najczęściej na przeprowadzeniu z wychowankiem rozmowy i omówieniu aktualnej sytuacji. Kontakty odbywały się zależnie od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące (zgodnie z §5 zarządzenia Dyrektora MOPR w sprawie organizacji zadań realizowanych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej), np. z wychowankiem D.G koordynator P.D. kontaktował się w II półroczu 2014 r. 8 razy, a koordynator B.C. z wychowankiem A.D. kontaktował się w 2013 roku 28 razy. Z wyjaśnień złożonych przez koordynatorów wynika, że najczęściej udzielane wsparcie dotyczyło motywowania do podejmowania działań w kierunku poprawy swojej sytuacji, stopniowego zdobywania kompetencji i usamodzielniania od rodziny zastępczej, motywowania do podejmowania dalszej nauki. Podczas rozmów koordynatorzy przekazywali informacje o możliwościach skorzystania z pomocy finansowej lub mieszkaniowej, a także zachęcali do skorzystania ze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego czy terapeutycznego. W przypadkach, gdy koordynator został opiekunem usamodzielnienia (np. koordynator M.N., który 9 maja 2013 r. został opiekunem usamodzielnienia wychowanki K.S.), opracowywał on wspólnie z wychowankiem program usamodzielnienia. W programach określano zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia obejmujący: [1] konsultowanie z opiekunem planów życiowych, [2] wspólne opracowanie indywidualnego programu usamodzielnienia, [3] ocenę realizacji programu i jego modyfikowanie, [4] współdziałanie w zakresie przygotowania dokumentacji, [5] współpracę z rodziną osoby usamodzielnianej oraz ze środowiskiem lokalnym. W programie określano zadania do realizacji (m.in. w zakresie sposobu uzyskania

wykształcenia, zatrudnienia, uzyskania pomocy na zagospodarowanie czy usamodzielnienie) oraz termin ich realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 98-108, 260, 287-302)

Wyniki badania ankietowego, w którym udział wzięło 13 usamodzielnianych wychowanków pochodzących z rodzin zastępczych objętych opieką koordynatorów wskazują, że większość (9) ankietowanych dobrze i bardzo dobrze oceniło wsparcie otrzymywane od koordynatora i uznało (11), że pomoc jest wystarczająca. Według większości respondentów (8) kontakty odbywały się zgodnie z ustalonym harmonogramem, ale także z inicjatywy koordynatora lub w przypadku zgłoszonych przez wychowanka potrzeb, najczęściej raz w miesiącu. Respondenci najczęściej dobrze i bardzo dobrze ocenili predyspozycje i kompetencje koordynatorów, którzy niosąc wsparcie uwzględniają potrzeby podopiecznych (7), skupiają się na rozwiązaniu występujących problemów (8), a wszelkie zalecenia wypracowują w drodze współpracy (9). Zdaniem ankietowanych koordynatorzy budzą zaufanie (9) i inspirują do działania (9).

(dowód: akta kontroli str. 310-313)

Powołany do kontroli biegły wysoko ocenił aktywność koordynatorów pieczy zastępczej w zakresie wspierania usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych. Jego zdaniem koordynatorzy aktywnie wspierają wychowanka w procesie usamodzielniania się (w rozwiązaniu różnorodnych trudności życiowych, w kontekście edukacji i znalezienia pracy, mieszkania, jak również motywacji do podejmowania różnych działań). Biegły za wystarczającą uznał częstotliwość kontaktów koordynatorów z wychowankami. Podkreślił także zgłaszane przez wychowanków indywidualne podejście koordynatorów do zgłaszanych przez nich potrzeb.

(dowód: akta kontroli str. 180-188)

2.2. W okresie objętym kontrolą współpracowano z dwiema funkcjonującymi w Białymstoku placówkami opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego: Rodzinnym Domem Dziecka Nr 2 oraz Rodzinnym Domem Dziecka Św. Rodziny z Nazaretu prowadzonym przez Caritas Archidiecezji Białostockiej. Do każdej z tych placówek został przydzielony koordynator, który współpracował z dyrektorem m.in. przy sporządzaniu okresowej oceny sytuacji dziecka.

(dowód: akta kontroli str. 73-77)

2.3. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczył w sporządzaniu wymaganych art. 131 ust. 1 i art. 132 ustawy owr ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (nie rzadziej niż co 3 miesiące w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy) oraz ocen rodziny zastępczej (art. 134 ustawy owr). Oceny były dokonywane przez zespół złożony z przedstawiciela rodziny zastępczej, pedagoga, psychologa, przedstawiciela Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej – Ośrodka Adopcyjnego w Białymstoku (dalej ROPS) oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

(dowód: akta kontroli str. 41-72, 198, 203, 261-268)

2.4. W latach 2012-2014 zgłoszono do ROPS informacje o wszystkich 153 dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. Do adopcji zostało zakwalifikowanych 18 dzieci. Pozostałe dzieci nie zostały zakwalifikowane do adopcji ze względu na fakt, że wychowują się w spokrewnionych lub wieloletnich rodzinach zastępczych, z którymi łączą je silne więzi emocjonalne i mają właściwie zaspokojone potrzeby opiekuńcze i emocjonalne. Z informacji uzyskanych od ROPS w Białymstoku wynika, iż współpraca z MOPS układa się bardzo dobrze (wskazano m.in. na skuteczny i terminowy przepływ informacji). ROPS systematycznie uczestniczy w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, ustala wspólne działania zmierzające do uregulowania sytuacji prawnej wychowanków rodzin zastępczych, a także korzysta z dokumentacji zgromadzonej przez MOPS przy sporządzaniu kart zgłoszeń dzieci do adopcji. W okresie objętym kontrolą ROPS nie stwierdził przypadków niezgłoszenia do przysposobienia dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.

(dowód: akta kontroli str. 207-208)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sposób wywiązywania się koordynatorów z zadań określonych w ustawie owr. Nawiązali oni bowiem kontakt z rodzinami zastępczymi i usamodzielnianymi wychowankami oraz zapewнили im adekwatną do zidentyfikowanych potrzeb pomoc i wsparcie.

Opis stanu faktycznego	3. Finansowanie działalności koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej 3.1. W latach 2012–2014 zatrudnienie koordynatora finansowano ze środków własnych miasta oraz dotacji z budżetu państwa¹¹. Wydatki na ten cel wyniosły 80.824 zł w 2012 r., 181.973 zł w 2013 r. oraz 232.572 zł w 2014 r. i pozwoliły na realizację zadań powierzonych koordynatorom. W 2015 r. na zatrudnienie koordynatorów zaplanowano środki własne w wysokości 369.561 zł. (dowód: akta kontroli str. 97) Przeciętne miesięczne wynagrodzenie koordynatora brutto wyniosło 2.192 zł w 2012 r., 2.312 zł w 2013 r. i 2.530 zł w 2014 r. i stanowiło odpowiednio 52%, 64% i 76% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników socjalnych MOPS. (dowód: akta kontroli str. 209)
Ustalono nieprawidłowości	3.2. W latach 2012-2014, na podstawie prawidłowo złożonych wniosków i w terminach wynikających z zawartych umów, MOPR otrzymał z Resortowych programów wspierania rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej środki w łącznej kwocie 193.361 zł (w tym 50.810 zł w 2012 r., 64.328 zł w 2013 r. i 78.223 zł w 2014 r.). Wykorzystano je zgodnie z przeznaczeniem dofinansowując kwotą 190.496 zł wynagrodzenia koordynatorów pieczy zastępczej. (dowód: akta kontroli str. 210-258) W latach 2012-2014 nie przeprowadzono kontroli wykorzystania środków z dotacji na zatrudnienie koordynatora. Sprawozdania z realizacji resortowych programów zostały sporządzone rzetelnie. (dowód: akta kontroli str. 252-259) W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości:
Ocena częściowa	W latach 2012-2014 MOPR zapewniał środki finansowe umożliwiające koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej wywiązywanie się z powierzonych im zadań. Zgodnie z przeznaczeniem wykorzystano i rozliczono dotacje otrzymane w tym okresie na dofinansowanie zatrudnienia koordynatorów.
Wnioski pokontrolne	IV. Wnioski Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², wnosi o opracowywanie planów pomocy dzieciom z rodzin, które wspierają pracownicy socjalni, niezwłocznie po objęciu ich opieką i zapoznaniu się z sytuacją dziecka.
Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	V. Pozostałe informacje i pouczenia Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli. Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

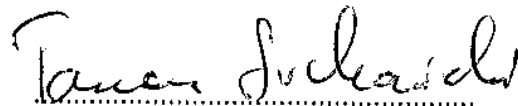
¹¹ Otrzymywanej w ramach Resortowych programów wspierania rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej w latach 2013-2014.

¹² Dz. U. z 2012 r., poz. 82, ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 27 lutego 2015 r.

Kontroler
Tomasz Suchowierski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....
podpis

